

Lan Bướm, Lan Cành Giao: *Papilionanthe* (Schltr. 1915)

Loài lan *Papilionanthe* do Rudolf Schlechter (1872-1925), một khoa học gia người Đức công bố vào năm 1915. Loài lan này trước kia được xếp vào giống *Vanda teres*, vì lá cây giống như chiếc đũa hay chiếc bút chì (pencil - like). Tên Việt do Phạm Hoàng Hộ: Lan Cành giao, Vân lan. Trần Hợp: Lan Bướm. Thân đơn cao từ 1-2 thước, hoa giống như hình con bướm mọc trên các đằm lầy, rừng rậm từ Sri Lanka, Á châu và các đảo quốc thuộc Thái Bình Dương. Là một giống phong lan (epiphytes) cho nên rễ lan nhỏ và nhiều thường bám trên các cành cây.

Trên thế giới có khoảng 10 giống.

- *Papilionanthe biswasiana* (Ghose & Mukerjee) Garay (1974)
- *Papilionanthe greenii* (W.W.Sm.) Garay (1974)
- *Papilionanthe hookeriana* (Rchb.f.) Schltr. (1915)
- *Papilionanthe pedunculata* (Kerr) Garay (1974)
- *Papilionanthe sillemiana* (Rchb.f.) Garay (1974)
- *Papilionanthe subulata* (Willd.) Garay (1974)
- *Papilionanthe teres* (Roxb.) Schltr. (1915)
- *Papilionanthe tricuspudata* (J.J.Sm.) Garay (1974)
- *Papilionanthe uniflora* (Lindl.) Garay (1974)

Việt Nam có 3 giống sau đây.

Papilionanthe hookeriana

Đồng danh: *Vanda hookeriana* Rchb.f 1856.

Phong lan hay địa lan, thân nhỏ, cao trên 1 m, lá hình ống như chiếc đũa dài 10-15 cm. Hoa mọc ở gần ngọn từ 3-12 chiếc, to 4-7 cm. Môi hoa có những chấm tím, nở 2-3 chiếc một, vào xuân và Hạ. Hoa lâu tàn.

Nơi mọc: Đà Lạt, Biên Hòa, Đồng Nai.

Hình: Orchidenthusia.com

Hình: Sarawaklens.com

Papilionanthe pedunculata**Đồng danh:** *Aerides pedunculata* Kerr 1935.

Phong lan, thân cao 1-3 th, lá hình ống dài 5-10 cm. Chùm hoa dài chừng 15 cm. Hoa 5-10 chiếc, nở 5-6 chiếc một lượt, to chừng 5-7 phân. Lâu tàn, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Lâm Đồng, Đà Lạt.**Hình:** Bùi xuân Đáng***Papilionanthe teres*****Đồng danh:** *Vanda teres* (Roxb.) Lindl. 1833.

Phong lan hay đĩa lan cao chừng 1 thước, lá hình ống như chiếc đũa. Dò hoa dài 20-30 phân, hoa 5-7 chiếc, nhưng chỉ nở 2-3 chiếc một lần. Môi hoa không có chấm tím như *Papilionanthe hookeriana*. Nở vào mùa Xuân-Hạ và lâu tàn. Lan mọc ở Đồng Nai, Đà Lạt và Huế.

Hình: Bùi xuân Đáng

Giống lan này còn có hoa màu trắng, trong họng màu vàng.

Theorchidsource.com

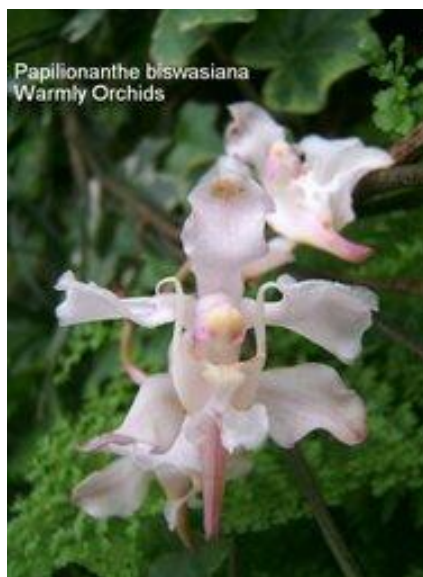

Sau đây là hình ảnh của những giống lan khác không mọc tại Việt Nam.

Papilionanthe biswasiana

Hình: [Cindy Hill Flickr.com](https://www.flickr.com/photos/cindyhill/)

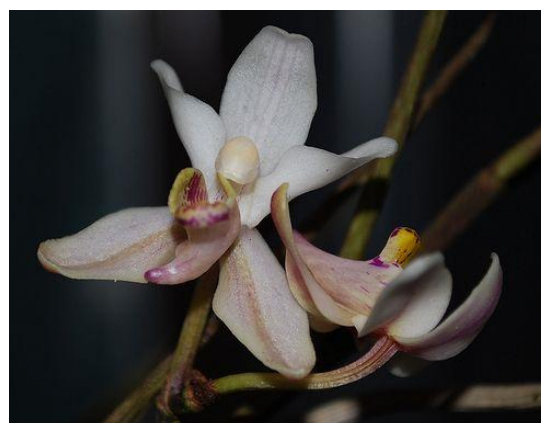

[Warmly Orchids.com](http://WarmlyOrchids.com)

Papilionanthe subulata

Đồng danh: *Aerides cylindrica* Lindl. 1833,
Papilionanthe cylindrica (Lindl.) Seidenf. 1995.

Hình: IOSPE.com

Papilionanthe tricuspidata

Hình: IOSPE.com

Papilionanthe uniflora

Đồng danh: *Aerides longicornu* Hook.f. 1890; *Aerides uniflora* (Lindl.) Summerh. 1956.

Hình: IOSPE. com

Papilionanthe vandarum

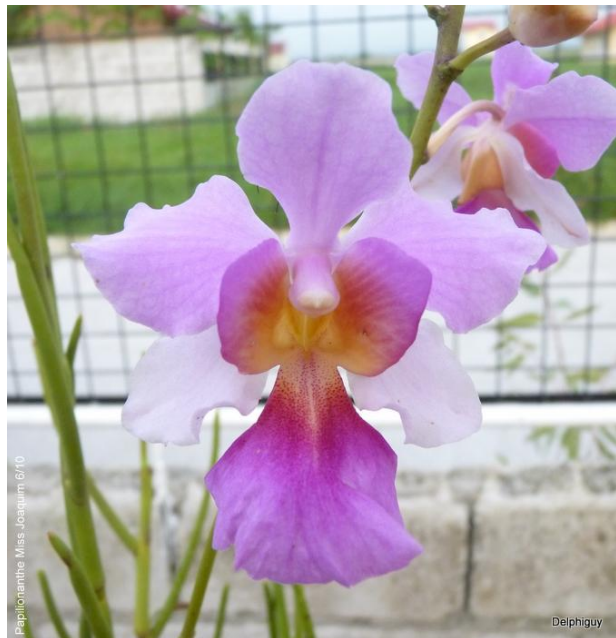
Đồng danh: *Aerides cylindricum* Hooker 1857;
**Aerides vandarum* Rchb. f. 1867; *Vanda vandarum* (Rchb.f.) K.Karas. 1992.

Hình: orchidsonline.com

Các giống: *Papilionanthe greenii*, *Papilionanthe sillemiana* chưa tìm thấy hình ảnh.

Vanda hay Papilionanthe Miss Joaquim một cây lai giống tự nhiên giữa *Papilionanthe hookeriana* x *Papilionanthe teres* đã được chọn là quốc hoa của Singapore.

Hình: Delphiguy

Hình: Theorchidsource.com

CÁCH TRỒNG

Loài lan này cần rất nhiều ánh sáng, thoáng gió, nhiều phân bón, nhiệt độ từ 25-35 C hay 77-95 F và ẩm độ cao từ 70-90%. Các tư nhân và nhà trồng lan cắt hoa thường trồng trên các luống ở ngoài trời với các cọc chống giữ cho lan bám vào. Lan có thể trồng với vỏ dừa cắt nhỏ, vỏ thông, vỏ dăm bào, vỏ đậu phộng v.v... Tưới nước cho thật đẫm và bón phân thật nhiều với liều lượng, 1 thìa cà phê cho 4 lít nước.

Hoàng Phù Hưng